

Kerti tavak: a városi biodiverzitás rejtett gyöngyszemei

Az **urbanizáció** világszerte egyre gyorsabban alakítja át a tájképet, így a biológiai sokféleség globális csökkenésének egyik fő hajtóerejévé válik. Gyakran negatívan hat a biodiverzitásra azáltal, hogy szelektív környezetet hoz létre, amely a természetes élőhelyekkel összehasonlítva korlátozza a fajok sokféleségét a városokban. Ezért a városi kék-zöld infrastruktúrák működésének megértése és fejlesztése alapvető fontosságú. A kerti tavak olyan kisméretű, mégis jelentős víztestek, amelyek egyre gyakrabban fordulnak elő a városokban. Számos ökoszisztéma-szolgáltatást nyújtanak, például esztétikai élményt, szabályozzák a mikroklimát és élőhelyet biztosítanak dísfajok számára. A biológiai sokféleség fenntartásában betöltött szerepük azonban még mindig nagyrészt ismeretlen.

A HUN-REN Ökológiai Kutatóközpont kutatói által nemrégiben indított közösségi kutatás ún. citizen science program a [MyPond - Az én kistavam](#), a kerti tavakban rejlő lehetőségekre világít rá a városi biodiverzitás megőrzésében betöltött kulcsszerepük szempontjából. Az online felmérést több mint 800 kerti tó tulajdonos töltötte ki, ami feltárta, hogy ezek a kis víztestek hogyan támogatják különböző állatcsoportok előfordulását, mint a kétéltűek és ebihalak, a szitakötők és a madarak. A kutatás során a kerti tavak különböző jellemzőit, kezelési gyakorlatait és az urbanizáció mértékének hatását is vizsgálták, arra keresve a választ, hogy ezen tényezők milyen szerepet játszanak a természetes élővilág fenntartásában.

„Eredményeink azt mutatták, hogy a kerti tavak olyan kulcsfontosságú jellemzői, mint a tó kora, mérete, a vízi és a parti növények jelenléte mind erősen hat a vizsgált állatok előfordulására. A kétéltűek, az ebihalak, a szitakötők és a madarak kisebb valószínűséggel fordultak elő az újonnan létrehozott (0-1 éves) tavakban, ami a bűvő- és szaporodó helyeket kínáló növényzet és üledék hiányával magyarázható. A vízi növényzet pozitív összefüggést mutatott az ebihalak, a szitakötők és a madarak jelenlétével, ami a vízi növényzet élőhelyet strukturáló és biológiai sokféleséget elősegítő szerepére utal. Ezzel szemben az algaölő szerek használata negatívan befolyásolta a kétéltűek és ebihalak jelenlétét. Az erősen városiasodott területeken lévő tavakban kevesebb felnőtt kétéltűt és ebihalat észleltek, viszont az ilyen típusú tavakat több szitakötő és madár látogatta. Összességében a kerti tavak a városi élővilág számára létfontosságú menedékhelyet jelentenek, amit az is mutat, hogy országszerte 13 kétéltűfaj jelenlétét észlelték. A városokban kiemelkedően fontos másodlagos élőhelyeket biztosítanak a kerti tavak.” – magyarázza [Dr. Márton Zsuzsanna](#), a tanulmány első szerzője.

A tanulmány érdeme az is, hogy rávilágít a kerti tavak ökológiai jelentőségére és hasznos gyakorlati információt nyújt a városi biológiai sokféleség megőrzéséhez, valamint átgondolt túkezelésre és tervezésre ösztönzi a tótulajdonosokat a kerti tavak előnyeinek maximalizálása érdekében.

„Tanulmányunk azt mutatja, hogy a közösségi tudomány – citizen science hatékony eszköz lehet a várostervezésben, mivel hozzájárulhat a városi biodiverzitással kapcsolatos értékes adatok gyűjtéséhez és hatékonyabb természetvédelmi intézkedések kidolgozásához. Segítheti a várostervezést a vízi biodiverzitás szempontjából különösen gazdag területek, vagy az olyan kulcsfontosságú csoportok, mint a kétéltűek védelme szempontjából kritikus területek beazonosításával a városi környezetben. A kerti tavak ún. „lépőkövek”-ként is működhetnek, összekötve a tájban a különböző vízi élőhelyeket.

Emellett a résztvevőkben tudatosabbá válhatnak a környezeti kérdések és az abban betöltött szerepük, ami a kék-zöld infrastruktúra fejlesztésében való aktívabb szerepvállaláshoz vezethet.” – foglalja össze [Dr. Horváth Zsófia](#), a tanulmány vezető szerzője, a HUN-REN Ökológiai Kutatóközpont Vízi Ökológiai Intézet [Biodiverzitás és Metaközösségi Ökológia Kutatócsoportjának](#) vezetője.

Kapcsolódó link:

Zsuzsanna MÁRTON, Barbara BARTA, Csaba F. VAD, Beáta SZABÓ, Andrew J. HAMER, Vivien KARDOS, Csilla LASKAI, Ádám FIERPASZ, Zsófia HORVÁTH, *Effects of urbanisation, habitat characteristics, and management on garden pond biodiversity: Findings from a large-scale citizen science survey, Landscape and Urban Planning, Volume 257, 2025*

Sajtókapcsolat:

- Draskóczy Eszter, kommunikációs vezető
- draskoczy.eszter@ecolres.hu

Eredeti tartalom: Ökológiai Kutatóközpont

Továbbította: Helló Sajtó! Üzleti Sajtószolgálat

Ez a sajtóközlemény a következő linken érhető el:

<https://hellosajto.hu/?p=18622>